نام و نام خانوادگی:	مدیریت آموزش و پرورش شهرستان میناب مرکز پرورش استعدادهای درخشان بحرالعلوم آزمون نوبت اول	زمان پاسخگویی: ۹۰دقیقه
نام درس: ادبیات فارسی(۳)		تاریخ: ۱۴۰۲/۱۰/۲
پایه: دوازدهم		تعداد صفحات: ۳
نام مدرس: علی رنجبری		نمره: ....

ردیف	سوالات	بارم
	قلمرو زبانی(۷ نمره)	
۱	واژگان (معنی واژگان مشخص شده را بنویسید) ۱- واصفان حلیهٔ جمالش به تحیّر (۲۵/.) ۲- مسلک مرغ گرفتار. (۲۵/.) ۳- برکش ز سر این سفید معجر. (۲۵/.)	۰/۷۵
۲	معنای چند واژه در مقابل آن نادرست آمده است؟(۲۵/.) (آوند: شبانگاه)، (ارغند: خشمگین)، (سفله: فرومایه)، (معجر: لباس)، (غرامت : تاوان)، (مفرح: گردش)، (تاک : درخت)، (عز: ارجمندی)، (طرف: نزد). الف: دو ب: سه ج: چهار د: پنج	۰/۲۵
۴	در هر یک از موارد زیر، املای درست را از داخل کمانک برگزینید. الف) گفت : از (بحر/ بهر) غرامت جامه ات بیرون کنم. ب) تو حکیمی؛ تو عظیمی؛ تو کریمی، تو رحیمی/ تو نمایندهٔ فضلی؛ تو سزاوار (ثنایی/ سنایی)	۰/۵
۵	در متن زیر واژه هایی که املای آن غلط است، بیابید و شکل درست آن را بنویسید « پس عشق از بحر این معنی فرض راه آمد. عصارهٔ تاکی به قدرت او شهد فایغ شده. از بیم عقرب جرارهٔ دموکراسی قرن بیستم به مار قاشیهٔ حکومت سرهنگ ها پناه بردند »	۰/۷۵
۶	در گروه کلمات زیر سه نادرستی املایی وجود دارد شکل درست هر یک را بنویسید « حزین و غم انگیز، زی حیات و جان دار، ضماد و مرحم ، غرس و نشاندن، کازیه و جاکاغذی، مُصر و پافشاری کننده ، معلوف و انس گیرنده، هول و ترسناک»	۰/۷۵
۷	نوع حذف ها را در عبارات زیر مشخص نمایید الف) هم نشین نیک بهتر از تنهایی است و تنهایی بهتر از هم نشین بد. ب) علی گفت : از مدرسه چه خبر؟	۱
۸	الف)ضمیر پیوسته در کدام مصراع « وابسته وابسته » است؟ بعد چندی که گشودش چشم رخش خود را دید بس که خونش رفته بود از تن بس که زهر زخم ها کاریش گویی که از تن حس و هوشش رفته بود و داشت می خوابید ب) در بیت « به دستور فرمود تا ساروان/ هیون آرد از دشت صد کاروان» : الف: کدام واژه در جایگاه «ممیز» است؟ ب) نمودار پیکانی آن را رسم نمایید؟ ج) در متن« کلمهٔ استاد را به پیشنهاد ایشان اختیار کردم اما خوش ندارم زیاد استعمال کنم. همهٔ حضار یک صدا تصدیق کردند که تخلصی بس بجاست و سزاوار ایشان است.»	۲

www.kanoon.ir

	۱) نوع وابستهٔ وابسته را بنویسید. ۲) نمودار پیکانی آن را رسم نمایید. د) با توجه به بیت های زیر، درستی یا نادرستی هر یک از موارد داده شده را تعیین کنید. ای مادر سر سپید، بشنو/ این پند سیاه بخت فرزند بگرای چو اژدهای گرزه/ بخروش چو شرزه شیر ارغند ۱) در گروه اسمی « شرزه شیر ارغند » واژهٔ « شیر» هسته است . درست ( ) نادرست ( ) ۲) ترکیب« مادر سر سپید» وصفی و ترکیب « سیاه بخت فرزند » اضافی است. درست ( ) نادرست ( )	
۹	در عبارت « چون برسیدم بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت» : الف) جملهٔ « پایه » یا « هسته » را مشخص کنید. ب) نقش دستوری واژه های مشخص شده را به ترتیب بنویسید.	۱
	قلمروه ادبی(۵ نمره)	
۱۰	هر یک از ابیات زیر را به درستی کامل کنید ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران /..... ...../ هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی	۱
۱۱	در تشبیه موجود در بیت زیر، « مشبه » کدام است؟ برکن ز بن این بنا که باید/ از ریشه بنای ظلم برکند	۰/۲۵
۱۲	آرایه ادبی مناسب هر بیت را برگزینید. الف) با اهل فنا دارد هر کس سر یک رنگی/ باید که به رنگ شمع از رفتن سر خندد (تضاد/ مجاز) ب) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر/ بگو بسوز که بر من به برگکاهی نیست(تشخیص/ متناقض نما)	۱
۱۳	آرایه های ادبی مناسب با هر سروده را در برابر آن بنویسید؟ (یک آرایه اضافه است) الف) آتش عشق است کاندر نی فتاد/ جوشش عشق است کاندر می فتاد. ب) چون رود امیدوارم؛ بی تابم و بی قرارم / من می روم سوی دریا؛ جای قرار من و تو ج) گر چه بیرون تیره بود و سرد همچون ترس/ قهوه خانه گرم و روشن بود همچون شرم (ایهام – تضمین- حسن تعلیل – حس آمیزی)	۰/۵
۱۴	واژگان پدید آورندهٔ آرایهٔ لفظی «سجع» در عبارت زیر کدام اند؟ هر نفسی که فرو می رود ممد حیات است و چون بر می آید مفرح ذات	۰/۲۵
۱۵	جاهای خالی عبارات زیر را به درستی پر کنید. الف) کاربرد واژگان قافیه در بیت زیر، سبب خلق آرایهٔ ادبی« » شده است. آتش است این بانگ نای و نیست باد/ هر که این آتش ندارد نیست باد ب) در مصرع نخست بیت زیر، کاربرد آرایه های ..... و ..... مشهود است. دل چه بندی در این سرای مجاز؟ / همت پست کی رسد به فراز؟ پ) در بیت زیر کاربرد آرایه های «تشبیه» ، «مراعات نظیر» ، « تلمیح » و «..... » مشهود است. چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟	۱
۱۶	در عبارت زیر جای خالی را به درستی پر کنید. کتاب « بینوایان » اثر ..... است.	۰/۲۵
۱۷	نام آفرینندگان آثاری را که نویسندهٔ آن ها نادرست ذکر شده، بنویسید. بخارای من، ایل من: محمد بهمن بیگی/ تذکره الاولیا : عطار / تمهیدات: شهاب الدین سهروردی / قصهٔ شیرین فرهاد: نظامی.	۰/۵

www.kanoon.ir

۱۸	کتاب «فیه ما فیه» اثر کیست؟	۰/۲۵
	قلمرو فکری(۸نمره)	
۱۹	در متن « ناله های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می شنوم. ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعهٔ گمنام و غریبش، در کنار آن مدینهٔ پلید و در قلب آن کویر بی فریاد، سر در حلقوم چاه می بُرد و می گریست ». منظور از « امام راستین بزرگ » و شیعهٔ گمنام و غریب » به ترتیب چه کسانی است؟	۰/۵
۲۰	شاعر در بیت زیر، شنونده را برای بهره بردن از سخنان گوینده، به چه چیزی فرا خوانده است؟ مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد/ غنچهٔ خاموش بلبل را به گفتار آورد	۰/۵
۲۱	ضرورت توسل به مرشد و مراد از مفهوم کدام بیت برمی آید؟ الف) در عالم پیر، هر کجا برنایی است/ عاشق بادا که عشق خوش سودایی است ب) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت/ آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند	۰/۲۵
۲۲	مولانا در بیت زیر، چه کسانی را سزاوار همراهی «عارف» دانسته است؟ نی حریف هر که از یاری برید/ پرده هایش پرده های ما درید	۰/۵
۲۳	شاعر در بیت زیر به بیدادگری کدام پادشاه اشاره دارد؟ آن کسی را که در این ملک، سلیمان کردیم/ ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است	۰/۲۵
۲۴	فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. الف: منظور از« فراش باد صبا» کیست؟ ب: «فرش زمردین » یعنی چه؟ ج: «دایهٔ ابر بهاری » یعنی چه؟ د : مقصود از «بنات نبات » کیست؟	۱
۲۷	مقصود از شیر سپهر و اختر سعد چه چیزی است؟ با شیر سپهر بسته پیمان / با اختر سعد کرده پیوند بیت « نشاط غربت از دل کی بَرَد حُب وطن بیرون؟/ به تخت مصرم اما جای در بیت الحَزَن دارم» به کدام داستان اشاره دارد؟	۱
۲۸	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید الف) عصارهٔ تاکی به قدرت او شهد فایق شده. ب) حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب. ج) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است/ ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت د)بنشین به یکی کبود اورند ه) گفت : کار شرع کار درهم و دینار نیست و) هر نفسی که فرو می رود ممد حیات است.	۴